

AMBASADA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
NA UKRAINIE
WYDZIAŁ EKONOMICZNY
01034 Kijów, ul. Jarosławiw Wał 12
tel: (044) 230.07.71, 230.07.78; fax: (044) 270.63.36

HANDEL ZAGRANICZNY UKRAINY W 2009 R.¹

Wyniki handlu zagranicznego Ukrainy w 2009 roku przedstawiają się następująco:

	2009 r. mln USD	2008 r. mln USD	2009/2008, %
Eksport towarów	39.702,9	66.954,4	59,3
Import towarów	45.435,6	85.535,3	53,1
Saldo obrotów towarowych	-5.732,7	-18.580,9	
Eksport usług	9.520,8	11.741,3	81,1
Import usług	5.168,8	6.468,0	79,9
Saldo obrotów usługami	4.352,0	5.273,3	
Eksport towarów i usług	49.223,7	78.695,7	62,5
Import towarów i usług	50.604,4	92.003,3	55,0
Saldo	-1.380,7	-13.307,6	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Komitetu Statystyki Ukrainy

W strukturze handlu zagranicznego Ukrainy w porównaniu do 2008 r. zmniejszył się udział towarów, zarówno w eksporcie (z 85,1% do 80,7%), jak i w imporcie (z 93% do 89,8%). Jest to efekt ponad dwukrotnie większego tempa spadku obrotów towarowych (-44,2%) w odniesieniu do dynamiki spadku obrotów usługami (-19,3%). W czterech ostatnich miesiącach roku miesięczne obroty ukraińskiego handlu zagranicznego towarami były najwyższe i wykazywały tendencję wzrostową - od 7,8 mld USD we wrześniu do 9,2 mld USD w grudniu (wielkość eksportu w tym miesiącu - 4,2 mld USD, a importu - 5,1 mld USD). Średnia miesięczna wartość obrotów towarowych wyniosła 7,1 mld USD. Najniższe obroty towarowe odnotowano w styczniu, kiedy wartość ukraińskiego eksportu wyniosła 2,4 mld USD a importu - 2,0 mld USD (był to jedyny miesiąc w którym wystąpiła nadwyżka eksportu nad importem). Największą wartość deficytu w ujęciu miesięcznym odnotowano w lutym (-1,1 mld USD) i grudniu (-0,9 mld USD). W wyniku szybszego spadku tempa importu od eksportu towarów, deficyt handlu towarowego Ukrainy w całym 2009 r. był ponad trzykrotnie niższy niż w roku poprzednim i wyniósł 5,7 mld USD. Dzięki wysokiej nadwyżce w handlu usługami deficyt handlu zagranicznego towarami i usługami wyniósł w 2009 r. jedynie 1,4 mld USD, tj. prawie dziesięciokrotnie mniej niż w roku 2008. W efekcie poprawie uległa sytuacja na rachunku bieżącym bilansu płatniczego. Według danych Narodowego Banku Ukrainy deficyt na rachunku obrotów bieżących w 2009 r. wyniósł 1,9 mld USD (w 2008 r. - 12,8 mld USD).

Państwa WNP pozostały największym odbiorcą ukraińskich towarów, z udziałem 33,9% w eksporcie Ukrainy (w 2008 r. wskaźnik ten był wyższy o 1,6%, a w 2007 r. - o

¹ Na podstawie danych Państwowego Komitetu Statystyki Ukrainy.

3,1%). Wyraźnie wzrósł udział państw azjatyckich, do których trafiło prawie 31% ukraińskich dostaw (niespełna 23% w 2008 r.) - głównie dzięki ponad dwuipółkrotnemu zwiększeniu dostaw do Chin (wzrost eksportu żelaza i rud metali) i zwiększeniu eksportu do Indii o 15%; odnotować należy również dwukrotny wzrost wartości eksportu do Libanu i sześciokrotny – do Bangladeszu. Na pierwsze 3 wymienione wyżej kraje azjatyckie oraz Turcję, Syrię i Iran przypadło prawie 17,5% całego ukraińskiego eksportu. Udział państw UE w ukraińskim eksporcie zmniejszył się z 27,1% do 23,9%, nieznacznie wzrosło znaczenie państw afrykańskich jako odbiorców ukraińskich towarów (zwiększenie udziału w eksporcie z 5,8% do 6,6%). Eksport do krajów Ameryk był prawie czterokrotnie niższy niż w 2008 (eksport do USA zmniejszył się ośmiokrotnie), eksport do krajów europejskich zmniejszył się o 48%, do krajów WNP – o ponad 41%, do krajów afrykańskich – o 32,6%, najmniej ucierpiały dostawy do krajów azjatyckich – spadek o niespełna 23%. Największym odbiorcą ukraińskich towarów pozostała Rosja, dokąd trafiło 21,4% ukraińskiego eksportu (w 2008 r. - 23,5%). Drugie miejsce na liście największych importerów towarów z Ukrainy ponownie zajęła Turcja (przy spadku udziału z 6,9% do 5,4%), na trzecie miejsce awansowały Chiny (wzrost udziału z 0,8% do 3,6%), a na czwarte Kazachstan – (wzrost udziału z 2,7% do 3,6%). Kolejne miejsca w tym zestawieniu zajęły: Białoruś (z niezmiennym udziałem na poziomie 3,2%), Niemcy (wzrost udziału z 2,7% do 3,1%) i Włochy (spadek udziału z 4,3% do 3,1%). Polska, która rok wcześniej z udziałem 3,5% zajmowała na tej liście 4 miejsce – spadła na miejsce 8 z udziałem 3,1%, a pierwszą dziesiątkę największych odbiorców ukraińskich towarów w ub.r. zamykają Indie (z udziałem 2,9%) i Egipt (2,6%). Wśród głównych partnerów handlowych Ukrainy największy spadek dostaw dotyczył eksportu do Włoch (-57,8%), Turcji (-54,1%), Polski (-48,1%) i Federacji Rosyjskiej (-46%). Niższy od przeciętnego był natomiast spadek eksportu do Białorusi (-40,2%), Egiptu (-35%), Niemiec (-32,1%), Syrii (-27,4%), Kazachstanu (-22,6%) i Iranu (-12%).

W strukturze geograficznej ukraińskiego importu państwa WNP utrzymały dominującą pozycję z prawie niezmiennym udziałem 43,3% - wartość dostaw z tego kierunku była niższa niż w 2008 r. o 41%. Na poziomie z 2008 r. – prawie 34% - pozostał również w ub.r. udział krajów UE w eksporcie na Ukrainę (spadek importu z krajów europejskich wyniósł 46,7%). Ponadprzeciętny spadek eksportu towarów na Ukrainę (o 57,8%) odnotowały natomiast kraje azjatyckie - w efekcie ich udział zmniejszył się z prawie 18% do 14,4%. Dzięki stosunkowo niewysokiej dynamice spadku dostaw z Rosji (o niespełna 32%) jej udział w ukraińskim imporcie wzrósł o ponad 6 pp. do poziomu 29,1%. Drugie miejsce na liście największych eksporterów na rynek ukraiński zajęły Niemcy – z niezmiennym udziałem 8,5% (spadek dostaw o 46,2% w porównaniu do 2008 r.). Po spadku Turkmenistanu na 12 miejsce listy największych dostawców (kraj ten zanotował ośmiokrotny spadek eksportu, głównie gazu), kolejność na miejscach 3-6 pozostała niezmienną: miejsce trzecie zajęły Chiny (z udziałem 6%, spadek dostaw o 51,2%), czwarte - Polska (udział – 4,8%, spadek dostaw o 49,3%), piąte – Kazachstan, który odnotował wzrost udziału o 1 pp. do 4,5% (spadek dostaw o 34,8%), na szóstym – Białoruś (udział – 3,7%, spadek dostaw o prawie 40%). Kolejne pozycje w tym zestawieniu zajęły: Uzbekistan (udział – 3,6%, spadek dostaw o 22,5%), USA (udział – 2,8%, spadek dostaw o 54,2%), Włochy (udział – 2,5%, spadek dostaw o 53,1%), Francja (udział – 2,1%, spadek dostaw o 42,3%) i Turcja (udział – 2,1%, spadek dostaw o 51,2%). Z pierwszej dwunastki największych dostawców na rynek ukraiński wypadły Japonia (która odnotowała ponad pięciokrotny spadek eksportu) oraz Korea Płd. (ponad trzykrotny spadek dostaw). W obu przypadkach spadek dotyczył głównie produkcji motoryzacyjnej. Strukturę geograficzną ukraińskiego handlu zagranicznego przedstawia załącznik nr 1.

W strukturze towarowej ukraińskiego eksportu udział produkcji metalurgicznej zmniejszył się w 2009 r. zmniejszył się o 9 pp. do 32,3% (udział eksportu żelaza i stali w 2009 r. stanowił 25,8% całego ukraińskiego eksportu, podczas gdy rok wcześniej – ponad 34%). Spadek wartości eksportowanego żelaza i stali (o ponad 55% w stosunku do 2008 r.) w większej mierze powodowany był spadkiem cen na rynkach światowych niż zmniejszonym popytem na ukraińskie wyroby. W ukraińskim eksporcie istotnie zwiększył się natomiast udział artykułów rolno-spożywczych (z 16,2% do 24%), co w dużej mierze było efektem utrzymania dochodów ze sprzedaży zbóż na poziomie zbliżonym do 2008 r. (udział zbóż w ukraińskim eksporcie zwiększył się z 5,5% do 9%) oraz stosunkowo niewielkiego spadku sprzedaży tłuszczu i olei pochodzenia roślinnego i zwierzęcego (o niespełna 8%) i nasion roślin oleistych (o 27%). Kolejne miejsce z niezmiennym udziałem (16,6% całości eksportu) zajmują wyroby przemysłu elektromaszynowego – w tej grupie odnotowano wzrost udziału w eksporcie maszyn i urządzeń (o 3 pp. do 12,6%), natomiast w wyniku ponad trzykrotnego spadku sprzedaży lokomotyw, pojazdów szynowych oraz samochodów – udział środków transportu w eksporcie zmniejszył się z poziomu 6,5% do 4%. Nieznacznie tylko zmniejszył się udział produktów mineralnych w sprzedaży zagranicznej (9,8% w 2009 r. wobec 10,5% w roku poprzednim). Większy spadek udziału w ukraińskim eksporcie odnotował przemysł chemiczny (do poziomu 7,7% wobec 9% w roku poprzednim).

Po stronie importu udział produktów mineralnych zwiększył się z 30% do 34,5% - udział gazu w dostawach wzrósł z 11% do prawie 18% (w wyniku zawartych w styczniu ub. r. kontraktów i przejścia na rynkowe ceny zakupu, pomimo znacznie mniejszych ilości zakupów, wartość importowanego gazu w 2009 r. była tylko o 15,5% mniejsza niż w 2008 r.). Kryzys najsilniej dotknął importerów wyrobów przemysłu elektromaszynowego, których udział w imporcie zmniejszył się z 30% do 18,6%. W tej grupie dekonjunktura i protekcyjnistyczne działania rządu wpłynęły na spadek importu samochodów o 83%, w efekcie udział samochodów w ukraińskim imporcie zmniejszył się z 13,3% w 2008 r. do 4,3%. Nieznacznie zmniejszył się także udział mechanicznych maszyn i urządzeń w imporcie (z 15,5% do 13,8%). Wzrósł natomiast udział produktów chemicznych, tworzyw sztucznych i wyrobów gumowych w dostawach zagranicznych (z 13,3% do 17,6%) – najmniejszy spadek importu odnotowano w pozycjach: farmaceutyki (których udział w imporcie wzrósł do 4,7%) i środki czystości. Dzięki stosunkowo niewielkiej dynamice spadku importu w sekcjach I-IV, udział artykułów rolno-spożywczych w dostawach na Ukrainę zwiększył się z 6,7% do 10,9%. Trzykrotny spadek wartości importowanego żelaza i stali wpłynął na zmniejszenie udziału sekcji XV (metale i wyroby hutnicze) w ukraińskim imporcie z 7,5% do 5,9%. Szczegółową strukturę towarową ukraińskiego handlu zagranicznego przedstawia załącznik nr 2.

W strukturze regionalnej ukraińskiego eksportu w 2009 r. na 1 miejscu uplasował się obwód doniecki (23,5% ukraińskiego eksportu, spadek dostaw zagranicę o 35%). Z miejsca 3 na 2 przesunęło się m. Kijów (17,2% ukraińskiego eksportu, spadek eksportu o 21%), kolejną pozycję zajął obwód dniepropietrowski, który odnotował spadek sprzedaży o ponad 60% (z tego regionu pochodziło w 2009 r. 13,1% eksportu). Największy, osiemdziesięcioprocentowy spadek eksportu przypadł na obwód ługański. W efekcie na cztery uprzemysłowione obwody wschodniej Ukrainy: dniepropietrowski, doniecki, ługański i zaporoski przypadło 48% ukraińskiego eksportu, podczas gdy w 2008 r. wskaźnik ten był wyższy o 10 pp. Cztery ww. regiony odnotowały również sześćdziesięcioprocentowy spadek importu. Spadek importu do Kijowa był natomiast niższy od przeciętnej – w efekcie na stolicę Ukrainy przypadło ponad 45% dostaw towarów z zagranicy.

Podsumowanie

Główne tendencje w ukraińskim handlu zagranicznym w 2009 r. to:

- 1) Wysokie i rosnące tempo spadku obrotów handlowych (towarowych) w pierwszych 8 miesiącach roku – w przypadku eksportu od -33,5% w styczniu do -49,4% w okresie styczeń-sierpień (w porównaniu do analogicznych okresów roku ubiegłego), w przypadku importu od -47,5% w okresie styczeń-luty do -53,8% w okresie styczeń-sierpień. Dopiero ostatnie cztery miesiące przyniosły poprawę tych wskaźników w ujęciu rocznym (przy czym był to również efekt bazy porównawczej – w ostatnim kwartale 2008 r. odnotowano załamanie w handlu zagranicznym, natomiast w pierwszych trzech kwartałach - rekordowe wzrosty). Miesięczne wyniki zarówno eksportu jaki i importu były w okresie wrzesień-grudzień wyższe od średniej, przy czym to import - w odróżnieniu od eksportu - wykazywał stałą i relatywnie wysoką tendencję wzrostową (eksport w listopadzie był niższy niż w październiku i grudniu). Wielkość importu w grudniu przekroczyła nawet barierę 5 mld USD, co pozwala mówić o odrodzeniu popytu na importowane towary. W skali całego roku spadek importu był jednak silniejszy (-46,9% w stosunku do 2008 r., eksport zmniejszył się o 40,7%).
- 2) Zdecydowana poprawa sytuacji na rachunku obrotów bieżących bilansu płatniczego – wysoka nadwyżka w handlu usługami w dużej mierze pokryła deficyt obrotów towarowych, który był ponad trzykrotnie niższy niż w 2008 roku (najgorszym pod tym względem dla ukraińskiego handlu). W drugim półroczu ujemne saldo obrotów towarowych było jednak nieznacznie wyższe (3,3 mld USD) niż w pierwszych sześciu miesiącach roku (2,4 mld USD). Ograniczony wpływ na kształtowanie się deficytu miały stosowane od marca do września ponadwymiarowe stawki celne na import samochodów osobowych i lodówek (mechanizm mający na celu poprawę stanu bilansu płatniczego został uznany za niezgodny z zasadami WTO).
- 3) W strukturze geograficznej – w warunkach światowego kryzysu najmniej ucierpiał ukraiński eksport do Azji, a dzięki zwiększeniu sprzedaży w najważniejszych jego pozycjach na rynek chiński (metale żelazne i stal) i indyjski ogólny wolumen eksportu do krajów azjatyckich był porównywalny do wielkości eksportu do krajów WNP. Spadek dostaw na Ukrainę w największym stopniu dotyczył państw, w eksporcie których dominowała produkcja motoryzacyjna: Japonii, Korei Płd., Rumunii, Słowacji, a także Turkmenistanu, który przestał być w 2009 r. największym dostawcą gazu. Generalnie zmiana schematu dostaw gazu ziemnego spowodowała wzmocnienie pozycji Rosji, kosztem dostaw z państw Azji Środkowej. Spadek polskiego eksportu na Ukrainę (-49,3%) był zbliżony do wartości odnotowanej przez UE-27 (-46,7%), Chiny (-51,2%), Stany Zjednoczone (-54,2%) i Turcję (-51,2%).
- 4) W strukturze towarowej najważniejsze tendencje to ponadprzeciętny spadek wartości eksportu żelaza i stali, środków transportu (głównie kolejowego) oraz utrzymanie wielkości sprzedaży zbóż na poziomie z 2008 r. i wzrost udziału artykułów rolno-spożywczych w dostawach ogółem do 24%. Po stronie importu – znaczący wzrost udziału gazu ziemnego oraz sześciokrotny spadek wartości sprowadzonych samochodów.

Opracował: Artur Tarasewicz, Wydział Ekonomiczny, Ambasada RP w Kijowie

Struktura geograficzna handlu zagranicznego (towarowego) Ukrainy w 2009 r.

Region	EKSPORT			IMPORT		
	Wartość w mln USD	w % w stosunku do 2008	Udział % w całym eksporcie	Wartość w mln USD	w % w stosunku do 2008	Udział % w całym imporcie
Ogółem	39.702,9	59,3	100,0	45.435,6	53,1	100,0
kraje WNP	13.437,4	58,2	33,9	19.692,7	59,0	43,3
Europa (bez WNP)	10.269,6	52,0	25,9	16.233,8	53,3	35,7
w tym UE 27	9.489,0	52,3	23,9	15.402,7	53,4	33,9
Azja	12.131,8	76,4	30,6	6.541,0	42,2	14,4
Ameryka	1.124,4	27,1	2,8	2.198,0	52,5	4,8
Afryka	2.628,6	67,4	6,6	617,6	39,6	1,4
Australia i Oceania	21,6	33,8	0,1	149,4	34,5	0,3

Czołowi odbiorcy ukraińskich towarów w 2009 r.

Państwo	Wartość w mln USD	w % w stosunku do 2008	Udział % w całym eksporcie
Rosja	8.495,1	54,0	21,4%
Turcja	2.126,5	45,9	5,4%
Chiny	1.434,4	262,0	3,6%
Kazachstan	1.418,4	77,4	3,6%
Białoruś	1.258,9	59,8	3,2%
Niemcy	1.248,1	67,9	3,1%
Włochy	1.227,6	42,2	3,1%
Polska	1.213,1	51,9	3,1%
Indie	1.152,5	114,6	2,9%
Egipt	1.013,3	65,0	2,6%
Iran	755,8	88,0	1,9%
Syria	753,3	72,6	1,9%

Główni dostawcy towarów na Ukrainę w 2009 r.

Państwo	Wartość w mln USD	w % w stosunku do 2008	Udział % w całym imporcie
Rosja	13.235,8	68,2	29,1%
Niemcy	3.852,1	53,8	8,5%
Chiny	2.734,3	48,8	6,0%
Polska	2.170,3	50,7	4,8%
Kazachstan	2.033,9	65,2	4,5%
Białoruś	1.692,8	60,3	3,7%
Uzbekistan	1.640,8	77,5	3,6%
Stany Zjednoczone	1.286,3	45,8	2,8%
Włochy	1.139,7	46,9	2,5%
Francja	971,5	57,7	2,1%
Turcja	952,2	48,8	2,1%
Turkmenistan	718,3	12,8	1,6%

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Komitetu Statystyki Ukrainy

Struktura towarowa handlu zagranicznego Ukrainy w 2009 r.

	Eksport			Import		
	mln USD	w % w stosunku do 2008	udział %	mln USD	w % w stosunku do 2008	udział %
Łącznie	39 702,9	59,3	100,0	45 435,6	53,1	100,0
I. Żywe zwierzęta, towary pochodzenia zwierzęcego	596,0	76,1	1,5	1 267,6	74,5	2,8
02 mięso i produkty mięsne	79,1	105,8	0,2	568,5	67,4	1,3
II. Produkty pochodzenia roślinnego	5 034,9	90,3	12,7	1 259,9	86,2	2,8
10 zboża i kultury zbożowe	3 556,2	96,0	9,0	98,5	67,3	0,2
III. Tłuszcze i oleje zwierzęce i roślinne	1 796,0	92,3	4,5	374,3	61,1	0,8
IV. Gotowe produkty spożywcze	2 088,1	82,9	5,3	2 034,3	75,9	4,5
Artykuły rolno-spożywcze (I-IV)	9 515,0		24,0	4 936,1		10,9
V. Produkty mineralne	3 900,1	55,4	9,8	15 695,1	61,7	34,5
w tym:						
27 surowce energetyczne	2 130 783	51,9	5,4	14 638 727	64,1	32,2
w tym:						
węgiel kamienny	346 423	62,5	0,9	795 095	37,3	1,7
ropa naftowa	2 370	31,1	0,0	2 989 639	66,2	6,6
gaz ziemny	1 823	87,7	0,0	7 979 358	84,5	17,6
VI. Wyroby przemysłu chemicznego i przemysłów pokrewnych	2 515,2	49,9	6,3	5 319,3	76,4	11,7
VII. Polimery, plastyki, guma i kauczuk	563,3	56,5	1,4	2 663,8	59,5	5,9
Artykuły chemiczne (VI-VII)	3 078,5		7,7	7 983,1		17,6
IX. Drewno i wyroby z drewna	669,9	83,6	1,7	281,2	51,5	0,6
X. Wyroby celulozowo-papiernicze	807,0	92,3	2,0	1 373,3	74,8	3,0
Wyroby drzewno-papiernicze (IX-X)	1 476,9		3,7	1 654,5		3,6
VIII. Skóry i futra oraz wyroby z nich	178,1	49,5	0,4	124,2	53,4	0,3
XI. Tekstylia	713,0	72,4	1,8	1 416,9	67,5	3,1
XII. Obuwie, nakrycia głowy, parasole	144,5	81,1	0,4	286,5	53,9	0,6
Wyroby przemysłu lekkiego (VIII, XI-XII)	1 035,6		2,6	1 827,6		4,0
XIII. Wyroby z kamienia, gipsu, cementu, ceramiki, szkła	285,2	62,7	0,7	635,2	49,8	1,4
XIV. Kamienie szlachetne i drogie metale; wyroby z nich	84,2	57,3	0,2	159,7	15,5	0,4
XV. Metale i wyroby z nich w tym:	12 816,8	46,4	32,3	2 676,6	41,9	5,9
72 żelazo i stal	10 252,5	44,7	25,8	1 117,5	33,9	2,5
73 wyroby z żelaza i stali	1 946,9	55,1	4,9	619,8	43,3	1,4

	Eksport	Import		Eksport	Import	
	mln USD	w % w stosunku do 2008	udział %	mln USD	w % w stosunku do 2008	udział %
XVI. Maszyny i urządzenia w tym:	5 014,3	79,1	12,6	6 257,0	46,8	13,8
84 kotły, maszyny, aparaty, urządzenia mechaniczne	2 787,0	79,7	7,0	3 947,8	41,2	8,7
85 elektryczne maszyny i urządzenia	2 227,3	78,3	5,6	2 309,2	60,6	5,1
XVII. Środki transportu w tym:	1 596,4	36,9	4,0	2 163,8	17,9	4,8
86 pojazdy szynowe	777,1	29,3	2,0	92,7	14,7	0,2
87 pojazdy kołowe	381,4	30,7	1,0	1 963,2	17,3	4,3
Wyroby przemysłu elektro- maszynowego (XVI-XVII)	6 610,7		16,6	8 420,8		18,6
XVIII. Urządzenia optyczne i precyzyjne	278,7	114,8	0,7	670,7	54,9	1,5
Pozostałe towary i wyroby	621,2		1,6	776,0		1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Komitetu Statystyki Ukrainy